

Asia: VN/8058/2023

Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi yhteentoimivassa tietomallimuodossa laadittujen kaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta

Huomiot asetuksen pykälistä

Huomionne asetusluonnoksen 1 §:stä ja liitteistä 1-3.

Asetuksen 1 §:n mukaan liitteen 1-3 mukaisia kaavamääräyskoodeja on käytettävä.

Laajempaa esimerkkiä tai ohjetta siitä, miten näitä koodistolistoja tulisi käyttää, ei ole. Näin ollen lausuttavana olevan materiaalin perusteella ei ole mahdollista päätellä asetuksen toimivuutta.

Koodistoa tulee laajentaa.

Kaavamääräyslaji -koodistossa on maailmanperintöä koskien vain palloviivalla kuvattu "Unescon maailmanperintökohde". Se ei ole riittävä merkintä esim. Vanhan Rauman kaltaisella laajalla kaupunkialueella. Pienempialaisessa kaavamuutoksessa merkintä ei tulisi lainkaan näkyviin. Olemme käyttäneet valmisteilla olevassa Vanhan Rauman asemakaavassa pääkäyttötarkoituksmerkintää WH (tulee sanoista World Heritage) sekä erilaisia yhdistelmiä kuten CWH, YWH jne. Tällaista pääkäyttötarkoituksmerkintää ja erilaisia päämääräysten yhdistelmiä tulee olla mahdollista käyttää myös jatkossa.

Liitteessä 2 kaavamääräysten lisätiedon laji –koodistossa on koodiarvo rakentamistapaohjeHuomioitava ja koodin nimi Rakentamistapaohje huomioitava.

Rakentamistapaohje on monesti asiakirjan nimenä ongelmallinen. Usein erilliset "rakentamistapaohjeet" hyväksytään erikseen valtuustossa noudatettaviksi, jolloin ne ovat määräyksiä, ei ohjeita. Silloin on parempi puhua rakentamistapamääräyksistä. Erityisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkailla alueilla ja kohteissa tarvitaan enemmän korjaustavan ohjaamista, jolloin on parempi puhua korjaustapaohjeista ja yleensä vielä korjaustapamääräyksistä. Ja monesti tarvitaan kumpaakin eli korjaus- ja rakentamistapamääräyksiä.

Materiaalista ei käy ilmi miten kyseistä lisätiedon lajia voi käyttää ja näkyykö se ihmisluettavalla kaavakartalla ja miten. Nykyisin asia ilmaistaan ek-määräyksellä.

Huomionne asetusluonnoksen 2 §:ssä esitettyyn vaatimukseen siitä, että kaavassa on noudatettava liitteen 4 mukaista vakiomuotoista kaavamääräyksen ja kaavakohteen esitystapaa ja kaavamääräyksen otsikointia.

On varmaa, että uudentilaisille kaavamerkinnöille ja -määräyksille on tarvetta jo lähitulevaisuudessa. Niiden tekeminen on mahdollistettava.

Huomionne liitteessä 4 esitettyihin kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystapoihin.

Kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavan on oltava skaalattavissa, jotta samat merkinnät toimivat erilaisissa ympäristöissä ja erilaisissa kaavoissa.

Huomionne liitteessä 4 esitettyihin kaavamääräyskoodien yhdistelmiin ja kaavamääräyksen muodostamisen periaatteisiin liittyen.

Liitteessä 4 todetaan, että kaavamääräyslaji-koodiston koodiarvoista voidaan muodostaa yhdistelmiä eli kaavamääräysryhmiä, mutta niiden esitystapaa ei ole kuvattu.

Yleiset huomionne liitteestä 4.

-

Yleiset huomionne asetuksesta

Yleiset huomionne luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi yhteentoimivassa tietomallimuodossa laadittavien kaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta.

Lausuttavana olevan aineiston pohjalta on mahdotonta päätellä, miten järjestelmä toimii käytännössä.

Asetusta ja sen toimivuutta tulee testata laajasti eri kaavatasoilla ja erilaisissa kohteissa ennen sen voimaan tuloa. Testausten tuloksista tulee lisäksi varata kaikille tahoille lausuntomahdollisuus.

Muut huomiot

Muut mahdolliset huomionne.

Kaupunkisuunnittelussa on paljon tavoitteita, joita pitää tuoda selkeästi esiin määräyksissä kaavakartalla tai erillisissä korjaus- ja rakentamistapamääräyksissä. Kaavajärjestelmä on muotoutunut vuosikymmenien kuluessa. Nykyaikainen ympäristö on huomattavan monimutkainen. On tärkeää, että asetuksella ja teknisellä järjestelmällä ei rajoiteta kaupunkisuunnittelun välineitä.

Ei ole riittävällä tavalla esitetty, onko kunnilla ja maakunnilla riittäviä resursseja esitetyn kaltaiseen järjestelmään. On syytä arvioida lyhyellä ja pitkällä aikavälillä uuden järjestelmän käyttöönoton ja ylläpidon vaatimat kustannukset. Suomessa monet laajat yhtenäiset järjestelmät ovat osoittautuneet työläiksi kehittää, toimimattomiksi ja kalliiksi.

Tammi Mervi
Rauman kaupungin kaavoitus